

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Юридичний факультет

Затверджую

Декан соціально гуманітарного факультету
Оксана ГОМОТЮК
«26» _____ 2025 р.

Затверджую

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«29» _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Медіаправо»

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 06 «Журналістика»

Спеціальність – 061 «Журналістика»
Освітньо-професійна програма – «Правова журналістика»

Кафедра адміністративного права і судочинства

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичних (год.)	ІРС (год.)	Тренінг	Самост. робота студ. (год.)	Всього (год.)	Екз./ Зал. (сем.)
Денна	2	3	30	30	4	8	78	150	4, екзамен

29.08.2025
[Signature]

Тернопіль – ЗУНУ, 2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 06 «Журналістика», Спеціальність – 061 «Журналістика» Освітньо-професійна програма – «Правова журналістика», затвердженої Вченою Радою ЗУНУ, протокол № 11 від 26 червня 2024 р.

Робочу програму склала доцент кафедри адміністративного права та судочинства, к.ю.н., доцент Оксана ШЕВЧУК

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри адміністративного права та судочинства, протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Мар'яна КРАВЧУК

Гарант ОПП

к.н.і з соц. комунікацій Людмила КОМІНЯРСЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Медіаправо»

1. «Медіаправо»

Дисципліна «Медіаправо та інформаційна безпека»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань: 06 «Журналістика»	Обов’язкова дисципліна Мова викладання – українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність: 061 «Журналістика»	Рік підготовки: Денна – 2 Семестр: Денна – 3
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: Денна – 30 (год.) Практичні заняття: Денна – 30 (год.)
Загальна кількість годин – Денна – 90		Самостійна робота: Денна – 78 (год.) Тренінг: Денна – 8 (год.) Індивідуальна робота : Денна – 4 (год.)
Тижневих годин: Денна форма навчання – 8 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Медіаправо»

2.1 Мета вивчення дисципліни. Курс «Медіаправо» є обов'язковою дисципліною професійної підготовки журналістів кваліфікаційного рівня «бакалавр», призначений для вивчення специфіки роботи журналіста з правовою проблематикою. Правова проблематика висвітлюється у центральних і регіональних медіа щодня. Відтак працівники ЗМІ повинні знати специфіку роботи з такою інформацією та шляхи її отримання. Інформаційний стан суспільства – визначальний фактор політичного і соціального розвитку та суверенітету країни. Від того, як відбувається збирання, збереження і поширення інформації, як функціонують системи передачі інформації, залежить ефективність державного управління, взаємини влади і суспільства. З цієї причини всі розвинуті країни приділяють увагу створенню та розвитку незалежної журналістики. Ця проблема актуальна й для нашої країни. Вивчення дисципліни «Медіаправо» є важливим з огляду на її практичну спрямованість. Знання законодавства, етичних норм є передумовою для створення матеріалів на правову тематику, а також їхнього професійного аналізу.

Навчальний курс «Медіаправо» орієнтований на формування компетентності майбутнього спеціаліста, який вміє вести ефективну бесіду з правової проблематики, вирішувати комунікативні та мовленнєві завдання у професійній ситуації, логічно правильно, точно, етично формувати журналістські виступи. Дисципліна спрямована на підвищення рівня знань у правовій проблематиці, законодавстві України, яке регламентує діяльність журналістів, володіння відповідною термінологією судової журналістики, що необхідно для роботи в цій сфері. Курс дає змогу вивчити основні проблемно-тематичні напрямки діяльності ЗМІ, особливості організації та підготовки матеріалів з правової проблематики до опублікування. Застосування журналістикознавчих понять допомагає з позицій сучасної теорії масової комунікації простежити закони і закономірності масовоінформаційних процесів у правовій галузі, розглянути проблематику преси як можливість реалізації функцій журналістики.

Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння студентами теоретичних і практичних засад професійної діяльності у галузі правової проблематики, формування вмінь створювати журналістські твори правового/правоохоронного/правозахисного характеру та навичок для аналізу таких матеріалів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Завдання вивчення дисципліни «Медіаправо» полягає у дослідженні особливостей системи та інститутів публічного управління, аналізі та вивченні чинного адміністративного законодавства України.

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студента з основними положеннями курсу «Медіаправо», включаючи положення, які дискутуються в науці або ж взагалі досі не висвітлені у літературі; розглянути позиції правозастосовної практики.

Мета проведення лекцій полягає у: викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних правових понять; сформувані у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Медіаправо».

Мета проведення практичних занять полягає в тому, щоб виробити у студентів практичні навички, зокрема: аналізувати та застосовувати відповідні нормативно-правові акти, робити самостійні науково обґрунтовані висновки та узагальнення, аргументовано відстоювати свою правову позицію.

Завдання проведення практичних занять: засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях; навчитися використовувати знання в практичній діяльності.

2.3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 08. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 09. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

СК 06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення навчальної дисципліни «Медіаправо» здійснюється на основі здобутих студентами знань з навчальних дисциплін «Правові інституції України», «Теорія держави і права», «Інформаційні технології в праві».

2.5. Результати навчання:

ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

3. Зміст дисципліни

Змістовий модуль I. Робота журналіста з інформацією правового характеру

Тема 1. Теоретичні основи правової проблематики у медіа.

1. Предмет, завдання, місце навчальної дисципліни «Медіаправо» під час підготовки журналістів; основний категоріальний апарат курсу.

2. Міждисциплінарні зв'язки Медіаправа з філософією, політологією, логікою, психологією, лінгвістикою, етикою, теорією масової комунікації.

3. Екскурс в історію становлення дисципліни «Медіаправо».

4. Аналіз правової проблематики в сучасних українських мас-медіа.

Тема 2. Інформаційне право в Україні та міжнародні норми журналістської діяльності.

1. Історичні передумови інформаційного права в Україні.

2. Міжнародні норми журналістської діяльності.

3. Рішення Європейського суду з прав людини щодо свободи вираження поглядів.

Тема 3. Гарантовані законодавством шляхи отримання інформації.

1. Зміст та гарантії права на інформацію.

2. Основні джерела інформації та шляхи її отримання.

3. Особливості подання інформаційного запиту.

4. Державна таємниця та конфіденційна інформація.

Тема 4. Доступ до публічної інформації.

1. Право на доступ до інформації. Історія утвердження в правових системах світу.

2. Право на доступ до інформації в Україні.

3. Основні положення ЗУ «Про доступ до публічної інформації».

Тема 5. Поширення інформації про суд та суддів: практика Європейського суду з прав людини.

1. Обмеження вираження поглядів журналістів щодо діяльності суду правовими документами.

2. Рішення «Санді Таймс» (The Sunday Times) проти Великобританії, 1979 рік.

3. Рішення «Барфод (Barfod) проти Данії», 1989 рік.

4. Рішення «Де Хаес і Гійсєлз (De Haes and Gijssels) проти Бельгії», 1997 рік.

5. Рішення Дю Рой та Малорі (Du Roy and Malaurie) проти Франції, 2000 рік.

6. Рішення «Скалка проти Польщі (Skalkav. Poland)», 2003 рік.

7. Рішення «Тураншо та Жюлі (Tourancheau and July) проти Франції», 2005 рік.

8. Рішення «Дюпюї та інші проти Франції», 2007 рік.

Тема 6. Судова система в Україні. Робота журналіста з інформацією правового характеру.

1. Демократичні стандарти взаємодії судів та ЗМІ.
2. Стандарти висвітлення судових процесів.
3. Легітимні підстави обмеження свободи висловлювань.
4. Специфіка роботи журналіста з інформацією правового характеру.
5. Фундаментальні основи правової проблематики.

Тема 7. Доступ до судових і рішень і матеріалів судового процесу.

1. Одержання доступу до судових рішень і матеріалів судового процесу.
2. Публічне проголошення судового рішення.
3. Особливості оприлюднення судових рішень у єдиному державному реєстрі судових рішень.
4. Порядок отримання копії рішення суду.
5. Використання імені особи та інших персональних даних.
6. Доступ до матеріалів судових справ.

Тема 8. Робота прес-секретаря суду (прес-аташе). Прес-центр судової влади в Україні.

1. Специфіка роботи та основні обов'язки прес-секретаря суду (прес-аташе).
2. Законодавче регулювання роботи прес-центрів судової влади України.
3. Співпраця прес-служби суду із засобами масової інформації.

Змістовий модуль II. Робота журналіста з представниками поліції та пенітенціарної системи

Тема 9. Дифамаційні ризики ЗМІ.

1. Доведення факту про дифамацію.
2. Законодавчі норми про дифамацію.
3. Зацікавлені особи у позові про дифамацію.
4. Захист честі та гідності.

.

Тема 10. Специфіка висвітлення прав дитини.

- 1 Особливості висвітлення проблематики, пов'язаної із життям і здоров'ям дітей.
- 2 Правила висвітлення питань дітей, які перебувають у конфлікті з кримінальним законодавством.
- 3 Ювенальна юстиція в Україні: реалії та вимоги часу.

Тема 11. Захист журналістських джерел.

1. Поняття про право на захист журналістських джерел.
2. Світовий правовий досвід захисту журналістських джерел.
3. Справи Європейського суду з прав людини щодо захисту журналістських джерел.
4. Принцип захисту журналістських джерел в українському законодавстві.

Тема 12. Виборче право України та діяльність засобів масової інформації.

1. Правове поле журналіста у виборах.
2. Правила збирання і поширення інформації.
3. Основні порушення виборчого процесу та правила їх оскарження.
4. Правила безпеки журналіста під час виборів.

**4. Структура залікового кредиту дисципліни «Медіаправо»
(денна форма навчання)**

№ теми	Назва теми	Кількість годин					Контроль ні заходи
		Лекц ії	Прак тичні занят тя	Індивіду альна робота	Тре нінг	Само стійн а робо та	
Змістовий модуль I. Робота журналіста з інформацією правового характеру							
1.	Тема 1. Теоретичні основи правової проблематики у медіа	2	2	2	4	7	Тести, опитування
2.	Тема 2. Інформаційне право в Україні та міжнародні норми журналістської діяльності	2	2			7	Тести, опитування, есе
3.	Тема 3. Гарантовані законодавством шляхи отримання інформації	2	2			7	Тести, опитування, практ. завдання
4.	Тема 4. Доступ до публічної інформації	2	2			7	Тести, опитування
5.	Тема 5. Поширення інформації про суд та суддів: практика Європейського суду з прав людини	2	2			7	Тести, опитування, практ. завдання
6.	Тема 6. Судова система в Україні. Робота журналіста з інформацією правового характеру	2	2			7	Тести, опитування
7.	Тема 7. Доступ до судових і рішень і матеріалів судового процесу	2	2			6	Тести, опитування, практ. завдання
8.	Тема 8. Робота прес-секретаря суду (прес-аташе). Прес-центр судової влади в Україні	2	2			6	Тести, опитування, практ. завдання
Змістовий модуль II. Робота журналіста з представниками поліції та пенітенціарної системи							
9.	Тема 9. Дифамаційні ризики ЗМІ	2	2	2	4	6	Тести, опитування, практ. завдання
10.	Тема 10. Специфіка висвітлення прав дитини	4	4			6	Тести, опитування
11.	Тема 11. Захист журналістських джерел	4	4			6	Опитування, практ. завдання
12.	Тема 12. Виборче право України та діяльність засобів масової інформації	4	4			6	Тести, опитування

							ня, практ. завдання
	Всього:	30	30	4	8	78	

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль I. Робота журналіста з інформацією правового характеру

Тема 1. Теоретичні основи правової проблематики у медіа.

1. Предмет, завдання, місце навчальної дисципліни «Медіаправо» під час підготовки журналістів; основний категоріальний апарат курсу.
2. Міждисциплінарні зв'язки Медіаправа з філософією, політологією, логікою, психологією, лінгвістикою, етикою, теорією масової комунікації.
3. Екскурс в історію становлення дисципліни «Медіаправо».
4. Аналіз правової проблематики в сучасних українських мас-медіа.

Тема 2. Інформаційне право в Україні та міжнародні норми журналістської діяльності.

1. Історичні передумови інформаційного права в Україні.
2. Міжнародні норми журналістської діяльності
3. Рішення Європейського суду з прав людини щодо свободи вираження поглядів.

Тема 3. Гарантовані законодавством шляхи отримання інформації.

1. Зміст та гарантії права на інформацію.
2. Основні джерела інформації та шляхи її отримання.
3. Особливості подання інформаційного запиту.
4. Державна таємниця та конфіденційна інформація.

Тема 4. Доступ до публічної інформації.

1. Право на доступ до інформації. Історія утвердження в правових системах світу.
2. Право на доступ до інформації в Україні.
3. Основні положення ЗУ «Про доступ до публічної інформації».

Тема 5. Поширення інформації про суд та суддів: практика Європейського суду з прав людини.

1. Обмеження вираження поглядів журналістів щодо діяльності суду правовими Документами.
2. Рішення «Санді Таймс» (The Sunday Times) проти Великобританії, 1979 рік.
3. Рішення «Барфод (Barfod) проти Данії», 1989 рік.
4. Рішення «Де Хаес і Гійсельс (De Haes and Gijssels) проти Бельгії», 1997 рік.
5. Рішення Дю Рой та Малорі (Du Roy and Malaurie) проти Франції., 2000 рік.
6. Рішення «Скалка проти Польщі (Skalkav. Poland)», 2003 рік.
7. Рішення «Тураншо та Жюлі (Tourancheau and July) проти Франції», 2005 рік.
8. Рішення «Дюпюї та інші проти Франції», 2007 рік.

Тема 6. Судова система в Україні. Робота журналіста з інформацією правового характеру.

1. Демократичні стандарти взаємодії судів та ЗМІ.
2. Стандарти висвітлення судових процесів.
3. Легітимні підстави обмеження свободи висловлювань.
4. Специфіка роботи журналіста з інформацією правового характеру.
5. Фундаментальні основи правової проблематики.

Тема 7. Доступ до судових і рішень і матеріалів судового процесу.

1. Одержання доступу до судових рішень і матеріалів судового процесу.

2. Публічне проголошення судового рішення.
3. Особливості оприлюднення судових рішень у єдиному державному реєстрі судових рішень.
4. Порядок отримання копії рішення суду.
5. Використання імені особи та інших персональних даних.
6. Доступ до матеріалів судових справ.

Тема 8. Робота прес-секретаря суду (прес-аташе). Прес-центр судової влади в Україні.

1. Специфіка роботи та основні обов'язки прес-секретаря суду (прес-аташе).
2. Законодавче регулювання роботи прес-центрів судової влади України.
3. Співпраця прес-служби суду із засобами масової інформації.

Змістовий модуль II. Робота журналіста з представниками поліції та пенітенціарної системи

Тема 9. Дифамаційні ризики ЗМІ.

1. Доведення факту про дифамацію.
2. Законодавчі норми про дифамацію.
3. Зацікавлені особи у позові про дифамацію.
4. Захист честі та гідності.

Тема 10. Специфіка висвітлення прав дитини.

- 1 Особливості висвітлення проблематики, пов'язаної із життям і здоров'ям дітей.
- 2 Правила висвітлення питань дітей, які перебувають у конфлікті з кримінальним законодавством.
- 3 Ювенальна юстиція в Україні: реалії та вимоги часу.

Тема 11. Захист журналістських джерел.

1. Поняття про право на захист журналістських джерел.
2. Світовий правовий досвід захисту журналістських джерел.
3. Справи Європейського суду з прав людини щодо захисту журналістських джерел.
4. Принцип захисту журналістських джерел в українському законодавстві.

Тема 12. Виборче право України та діяльність засобів масової інформації.

1. Правове поле журналіста у виборах.
2. Правила збирання і поширення інформації.
3. Основні порушення виборчого процесу та правила їх оскарження.
4. Правила безпеки журналіста під час виборів.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Медіаправо» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні положень чинного господарського законодавства та навчальної і наукової фахової літератури. Самостійна робота є обов'язковим модулем освітньої компоненти «Медіаправо» та передбачає виконання:

- блоку 1 – завдань по кожній із тем дисципліни за вибором студента;
- блоку 2 – у формі реферату, есе чи аналітичної доповіді.

Блок 1 самостійної роботи:

№ п/п	Тематика
1.	Оберіть одну соціально важливу тему (наприклад, корупція в державних установах, екологічні проблеми, порушення прав людини) і складіть план журналістського

	розслідування. Розробіть список джерел, які необхідно перевірити, методи збору інформації та можливі ризики для журналіста. Підготуйте короткий попередній звіт з розслідування.
2.	Розгляньте ситуацію, коли журналістові відмовили в доступі до інформації, яку він запросив у державного органу на підставі Закону України «Про доступ до публічної інформації». Оцініть правомірність відмови та підготуйте процесуальні документи для оскарження цього рішення в адміністративному суді.
3.	Проаналізуйте міжнародні правові механізми захисту журналістів під час збройних конфліктів на основі Женевських конвенцій і Додаткових протоколів до них. Опишіть статус журналістів на полі бою та як міжнародне гуманітарне право забезпечує їхній захист. Розгляньте конкретний випадок з практики міжнародних організацій, таких як Міжнародний комітет Червоного Хреста (МКЧХ).
4.	Проаналізуйте рішення ЄСПЛ у справі щодо порушення прав журналіста (наприклад, «Генріх Крюгер проти Німеччини» або «Яновський проти Польщі»). Поясніть, як суд захистив право журналіста на свободу вираження думки та якими аргументами користувалася сторона журналіста. Розробіть рекомендації для українських журналістів щодо звернення до ЄСПЛ.
5.	Дослідіть, як українське та міжнародне законодавство регулює діяльність журналістів в інтернеті. Проаналізуйте, які загрози існують для свободи слова в інтернеті (наприклад, кібербулінг, блокування сайтів, цензура) і як журналісти можуть захистити свої права на онлайн-платформах. Наведіть приклад судової практики щодо захисту інтернет-журналістів.
6.	На основі національного законодавства та практики ЄСПЛ проаналізуйте захист журналіста від звинувачень у наклепі або дифамації. Оцініть, які вимоги висуваються до журналістів щодо перевірки фактів, що публікуються, і як баланс між правом на свободу вираження думки та правом на захист честі і гідності враховується в судовій практиці.
7.	Проаналізуйте процедуру розслідування нападу на журналіста в Україні. Розробіть план дій для журналіста, який зазнав фізичного або психологічного тиску під час виконання професійних обов'язків. Оцініть, як має відбуватися розслідування за статтею 171 Кримінального кодексу України («Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів»).
8.	Дослідіть діяльність міжнародних організацій, таких як «Репортери без кордонів» або Комітет захисту журналістів (CPJ), у захисті прав журналістів. На прикладі конкретного випадку (затримання, погрози, напад) проаналізуйте, як міжнародні організації можуть допомогти журналістам у разі порушення їхніх прав і як вони співпрацюють із національними органами та судами.
9.	Напишіть новинний матеріал на основі прес-релізу або факту, що стався протягом останньої доби. Під час підготовки зверніть увагу на структуру новини (заголовок, підзаголовок, лід, основна частина), а також на баланс між інформативністю та лаконічністю. Оцініть важливість перевірки фактів та джерел інформації.
10.	Підготуйте запитання для інтерв'ю з експертом у певній галузі (наприклад, економіка, політика або культура). Проведіть інтерв'ю та на його основі підготуйте текст для публікації. Зверніть увагу на використання прямих і непрямих цитат, а також на методи витягування важливої інформації під час розмови.
11.	Проаналізуйте редакційну політику двох-трьох українських або міжнародних медіа, порівнявши їхній підхід до висвітлення однієї й тієї ж події (наприклад, вибори, військовий конфлікт або екологічна катастрофа). Визначте, як ідеологічні, політичні або комерційні інтереси впливають на подачу матеріалу, його тональність і факти.
12.	Підготуйте репортаж з реальної події (наприклад, спортивна подія, концерт, мітинг або прес-конференція). Зробіть акцент на деталях події, інтерв'ю з учасниками та глядачами,

	атмосфері події. Оцініть важливість безпосередньої присутності журналіста на місці подій та вміння оперативно реагувати на зміну ситуації.
13.	Створіть контент для соціальних мереж (Twitter, Instagram, Facebook) на основі вже готового журналістського матеріалу. Розробіть різні формати контенту (короткі пости, зображення, відео) для залучення аудиторії. Оцініть, як специфіка кожної платформи впливає на формат та подачу інформації.
14.	На основі національного законодавства та практики ЄСПЛ проаналізуйте захист журналіста від звинувачень у наклепі або дифамації. Оцініть, які вимоги висуваються до журналістів щодо перевірки фактів, що публікуються, і як баланс між правом на свободу вираження думки та правом на захист честі і гідності враховується в судовій практиці.
15.	Дослідіть, як українське та міжнародне законодавство регулює діяльність журналістів в інтернеті. Проаналізуйте, які загрози існують для свободи слова в інтернеті (наприклад, кібербулінг, блокування сайтів, цензура) і як журналісти можуть захистити свої права на онлайн-платформах. Наведіть приклад судової практики щодо захисту інтернет-журналістів.

Оцінка за блок 1 самостійної роботи визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань по темах 1–15.

Блок 2 самостійної роботи – написання реферату, есе чи аналітичної доповіді за темами:

1. Війна та виклики правам людини.
2. Право у житті людини.
3. Адвокаційна журналістика в Україні.
4. Найвідоміші адвокаційні кампанії за підтримки ЗМІ.
5. Поняття геноциду: характеристика, об'єкти, ознаки.
6. Що означає бути сучасним?
7. Право в житті людини.
8. Що таке престижна професія?
9. Що означає бути інтелектуальною людиною?
10. Що означає бути моральним?
11. Які цінності притаманні професійному фахівцеві?
12. Мої роздуми про закон і милосердя.
13. Вимоги до журналіста на сучасному етапі.
14. Права та обов'язки журналіста.
15. Закон та етика.
16. Особливості законодавчих нововведень в Україні.
17. Мій життєвий вибір.
18. Порушення прав людини.
19. Що нам заважає вчитися?
20. Характеристика довічного позбавлення волі
21. Що означає бути патріотом своєї землі?
22. Найскладніше – творити самого себе.
23. Судова влада та правосуддя.
24. Криміналістичне дослідження письма.
25. Особливості висвітлення роботи судів.
26. Особливості співпраці прес-служб правоохоронних органів та мас-медіа.
27. Обов'язки речника суду.

Виконанню самостійної роботи має передувати ґрунтовне опрацювання рекомендованих джерел, періодичних видань (газет, журналів), наукових статей, законодавчих та підзаконних актів, джерел-Інтернет.

Робота повинна мати творчий, аналітичний, критичний і самостійний характер з тим, щоб забезпечити всебічно і добре обґрунтовані висновки.

Структура роботи:

Титульна сторінка, що містить назву навчального закладу, кафедри, дисципліни, тему реферату, ПІБ студента, групу, рік виконання.

Зміст, що містить перелік складових частин наскрізного проєкту із зазначенням сторінок.

Вступ – коротке введення в тему дослідження (1-2 сторінки).

Основна частина, що поділяється на розділи з теоретичним аналізом (12-15 сторінок).

Висновки – узагальнення результатів дослідження та пропозиції (1-2 сторінки).

Список літератури – перелік використаних джерел оформлюється відповідно до ДСТУ 8302:2015.

Додатки – за необхідності включаються графіки, таблиці, діаграми, які не увійшли до основного тексту.

Цитування та посилання: використання посилань на літературні джерела є обов'язковим. Посилання подаються у квадратних дужках із зазначенням номера джерела та сторінки (наприклад, [5, с. 123]).

Використання неавторських текстів без належного цитування не допускається.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

90–100 балів – зміст виконаного здобувачем завдання для самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, а під час презентації результатів виконаного завдання здобувач демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, показує уміння аналізувати і узагальнювати теоретичний і практичний матеріал та високий рівень підготовки презентації.

75–89 балів – зміст виконаного здобувачем завдання для самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві неточності, здобувач презентує матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні понять, розрахунках при розв'язанні практичних завдань, презентація роботи при цьому має незначні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

60–74 бали – у виконаному здобувачем завданні для самостійної роботи на недостатньому рівні висвітлено проблему, яка досліджувалася, логічного не завершений аналіз і оцінка стану об'єкту дослідження; наведені авторські пропозиції і рекомендації є загальними (без урахування особливостей об'єкту дослідження) і недостатньо обґрунтованими; здобувач припускається значних помилок у розрахунках при розв'язанні практичних завдань роботи; матеріал презентує фрагментарно, без логічної послідовності, відповіді на запитання нечіткі, презентація роботи при цьому має значні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

1–59 балів – зміст виконаного здобувачем завдання для самостійної роботи не розкрито, оформлення і презентація роботи не відповідає встановленим вимогам, відповіді на запитання відсутні, неточні або неповні, не наведені шляхи вирішення проблеми або вони не обґрунтовані та випадкові.

7. Організація і проведення тренінгу

Тренінг : «Забезпечення інформаційної безпеки в умовах воєнного стану»

Тренінг з дисципліни «Медіаправо» проводиться у навчальному процесі підготовки бакалаврів права з метою вироблення практичних навичок роботи у команді, розвитку здатності прогнозувати поведінку інших учасників та освоєння методів групової комунікації у вирішенні завдань із захисту прав та свобод людини.

Порядок проведення тренінгу

Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

Підведення підсумків. Обговорюється результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Завдання тренінгу:

1. Аналіз ризиків інформаційної безпеки:

- Учасникам пропонується розділитися на групи та провести аналіз ризиків інформаційної безпеки в умовах воєнного стану. Кожна група повинна визначити потенційні загрози (кібернапади, фізичні атаки на інфраструктуру, витоки інформації тощо) та оцінити їх ймовірність і можливі наслідки. Наприкінці групи повинні представити свої висновки та рекомендації щодо мінімізації ризиків.

2. Розробка плану реагування на інциденти:

- Учасникам пропонується створити план реагування на інциденти інформаційної безпеки, який включає етапи виявлення, оцінки, реагування та відновлення. У плані повинні бути визначені відповідальні особи, ресурси, які можуть знадобитися, та процедури комунікації під час інциденту. Після завершення роботи групи, учасники можуть обговорити свої плани та отримати зворотний зв'язок.

3. Симуляція кібератаки:

- Провести симуляцію кібератаки на організацію, де учасники повинні вжити заходів для захисту своїх інформаційних систем. Учасники отримають сценарій атаки (наприклад, фішинг, DDoS-атака) і повинні швидко реагувати, вживаючи заходів для виявлення та нейтралізації загрози. Після симуляції відбудеться обговорення, де учасники зможуть поділитися своїми діями, успіхами та труднощами, з якими вони зіткнулися.

Кожне завдання тренінгу оцінюється окремо за 100 бальною шкалою.

Критерії оцінювання тренінгу:

90–100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, ґрунтовно аналізує аналітичні матеріали, глибоко та всебічно розкриває зміст завдань тренінгу.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, поверхнево аналізує аналітичні матеріали.

60–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі, допускає помилки та поверхнево аналізує аналітичні матеріали.

1–59 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не аналізує аналітичні матеріали.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

- есе;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

9. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Медіаправо» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль №1	Поточне оцінювання	Модульний контроль №2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять	Підсумкова письмова робота	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять	Підсумкова письмова робота	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи блоку 1 і 2	Тестові завдання Задачі Теоретичне питання

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)

65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Вид методичного забезпечення	Номер теми
<i>Мультимедійний проектор Epson EB-S05</i>	1-12
<i>Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)</i>	1-12

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Асоціація українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів (Асоціація УМДПЛ). Режим доступу: <http://umdppl.info/>.
2. Взаємодія з поліцією у зоні проведення АТО: практичний порадник. К.: Асоціація УМДПЛ, 2016 р. 96 с.
3. Відкритість судових процесів: українська практика і міжнародні стандарти // <http://osvita.mediasapiens.ua/material/3603>
4. Каткування та неналежне поводження з дітьми, які перебувають в конфлікті з законом в Україні. Харків, 2016. 23 с.
5. Кодекс поведінки монітора мобільної групи з моніторингу забезпечення прав і свобод людини та громадянина в діяльності органів внутрішніх справ. ХІСД, 2007 р. 32 с.
6. Мобільні групи з моніторингу забезпечення прав і свобод людини та громадянина в діяльності ОВС: Практичний посібник. Харків, ХІСД, 2016 р. 360 с.
7. Національний превентивний механізм в Україні. К., 2015.
8. Пенітенціарна система та права людини: правовий посібник / Федорук О.О., Яковець І.С., Бондаренко О. А. К. : Асоціація УМДПЛ, 2016 р. – 256 с.
9. Права людини в діяльності української поліції – 2016. Науково-практичне видання. К. : Софія-А, 2017 р. 304 с.
10. Права дитини в закладах соціальної реабілітації в Україні. К., 2023. 56 с.
11. Права людини за ґратами: практичний посібник К. : Асоціація УМДПЛ, 2016 р. 256 с.
12. Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи № REC (2003).
13. «Про надання інформації щодо кримінального судочинства через засоби масової інформації», ухвалена Комітетом міністрів 10.07.2003 р.
14. Nguyen, A. (2024). Journalism Between Science and Development—A Decolonised and Dewesternised Normative Framework. *Journalism Studies*, 25(5), 441–458. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2024.2342097>
15. Guenther, L. 2019. “Science Journalism.” In: Oxford Research Encyclopaedia of Communication. Oxford: OUP. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228613.013.901>.
16. Kalyango, Y., F. Hanusch, J. Ramaprasad, T. Skjerdal, M. S. Hasim, N. Muchtar, M. S. Ullah, L. Z. Manda, and S. B. Kamara. 2017. “Journalists’ Development Journalism Role Perceptions.” *Journalism Studies* 18 (5): 576–594.
17. Lugo-Ocando, J., and A. Nguyen. 2017. *Developing News: Global Journalism and the Coverage of Development in the “Third World”*. London: Routledge.
18. Massarani, L., M. Entradas, L. Neves, and M. Bauer. 2021. “Global Science Journalism Report 2021.” <https://www.scidev.net/wp-content/uploads/Global-Science-Journalism-Report-2021.pdf>.
19. Meltzer, K., and E. Martik. 2017. “Journalists as Communities of Practice: Advancing a Theoretical Framework for Understanding Journalism.” *Journal of Communication Enquiry* 41 (3): 207–226.
20. Nguyen, A., and D. Catalan. 2020. “Digital Mis/Disinformation and Public Engagement with Health and Science Controversies: Fresh Perspectives from Covid-19.” *Media and Communication* 8: 2. <https://doi.org/10.17645/mac.v8i2.3352>.
21. Bidzilya Yuriy, [Haladzhun Zoriana](#), [Harmatiy Olha](#), [Kunanets Nataliia](#), [Shunevych Khrystyna](#). Hate speech in media towards the representatives of roma ethnic community /COLINS-2021: 5th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems, 2021. April 22–23, [URL:http://ceur-ws.org/Vol-2870/paper56.pdf/](http://ceur-ws.org/Vol-2870/paper56.pdf)
22. Yuriy M. Bidzilya, Yevhen O. Solomin, Nataliia V. Tolochko, Halyna V. Shapovalova and Yaroslava M. Shebeshtian The Media Image of the Multinational Transcarpathia: The Problems of the Search for Ethnic and Civil Identities. *International Journal of Criminology and Sociology*, 2020, 9, Pp. 2972–2983.
23. Бідзіля Ю., Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Закарпатські медіа крізь призму етнотолерантності : монографія. Ужгород: Гражда, 2019. 372 с.
24. Bidzilya Yuriy. *Intercultural Communication: Strategies, Challenges and Research*. Chapter 3. The Gypsy Media in Transcarpathia: The Problems of Intercultural Communication and Overcominh the Status of Social Outsiders of the Ethnic Group. Nova Science Publishrs, Ins. New York, 2017. С. 69–87.

25. Бідзіля Ю.М. Періодика транскордоння в контексті міжнародної комунікації. Монографія. Ужгород: Вид-во ПП «АУТДОР-ШАРК», 2016. 472
26. Соломін Є. О. Сім років російсько-української війни на сході України: шляхи повернення анексованого інформаційного простору. Регіональна журналістика: реалії, виклики, перспективи : матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції. Тернопіль. 15 квітня 2021 р. С. 25–28.
27. Yuriy M. Bidzilya, Yevhen O. Solomin, Nataliia V. Tolochko, Halyna V. Shapovalova and Yaroslava M. Shebeshtian. The Media Image of the Multinational Transcarpathia: The Problems of the Search for Ethnic and Civil Identities. *International Journal of Criminology and Sociology*, 2020, 9, Pp. 2972–2983.
28. Актуальні тенденції розвитку сучасних мов : колективна монографія. [Г. П. Бондаренко, А. М. Галенко, І. Я. Глуховцева, О. А. Карловас, І. М. Кошман, О. Л. Кравченко, О. С. Кудевська, Є. О. Соломін. Сєверодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. 184 с.
29. Бідзіля Ю., Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Закарпатські медіа крізь призму етнотолерантності : монографія. Ужгород: Гражда, 2019. 372 с.
30. Шевчук О.Р., Ментух Н.Ф. Реалізація політики державної інформаційної безпеки України в контексті запобігання корупції: адміністративно-правовий аспект. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2021. Випуск 64. С. 282-287. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/08/55-1.pdf>
31. Шевчук О., Юркевич І. І. Юридичні клініки в механізмі дуальної освіти: аналіз результатів педагогічного експерименту. Актуальні проблеми правознавства. 2021. №2. С. 69-76. URL: <https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/1210>
32. Шевчук О.Р., Ментух Н.Ф. Інвестиційна підтримка державної інформаційної безпеки України в умовах воєнного стану: аналіз актуальних законодавчих новацій. Актуальні проблеми правознавства. 2022. Випуск № 1. С.49-54. URL: <https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/1334>
33. Шевчук О.Р. Громадський контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування як чинник формування правової культури в Україні. Актуальні проблеми правознавства. 2022. № 4. С. 102-108. URL: <https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/1504>
34. Shevchuk O. Mentukh N. Current issues of investment support of state information security of Ukraine under conditions of maritime. *Reality of Politics. Estimates - Comments - Forecasts*. № 22 (4) / 2022. P. 67– 80 <https://doi.org/10.15804/rop2022405>
35. Shevchuk O. Mentukh N. Regulatory and legal support of investment support of the state information security of Ukraine in the conditions of martial law. *Reality of Politics. Estimates – Comments – Forecasts. Quarterly* 2022. No. (4)22. p.p. 67– 80. URL: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/rop/22/rop2205.pdf>
36. Shevchuk O. Захист інформації в електронних реєстрах: порівняльно-правовий аспект *Law, Policy & Security*. №1. 2023. URL: <https://lpas.com.ua>
37. Shevchuk O.R., Verbitska M.V., Kuz T.V. Ensuring Information Security: Comparative Legal Aspect *Central European Management Journal*. 2023. 31(3). P.p.74–87.
Retrieved from: https://journals.kozminski.cem-j.org/index.php/pl_cemj/article/view/917
38. Shevchuk O. Digitalisation of public administration: experience of the EU member states and prospects for Ukraine. *Digital Trends and Anti-Corruption Reforms in Public Administration :Scientific monograph*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. 228 p.
39. Шевчук О., Кузь Т. В. Інституційне забезпечення процесу державної реєстрації актів цивільного стану: адміністративно–правовий аспект. Наукові перспективи (*Naukovì perspektivi*) 1 (43) 2024 DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-1\(43\)-753-760](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-1(43)-753-760)
40. Шевчук О.Р. Права дітей, незаконно переміщених з території України у воєнний час: механізми міжнародно – правового захисту. *Наше право*. № 3, 2023. С. 267 - 271 Retrieved from: [file:///C:/Users/User/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/IE/T1G1ENUW/2_532597900576819_3902\[1\].pdf](file:///C:/Users/User/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/IE/T1G1ENUW/2_532597900576819_3902[1].pdf)
41. Шевчук О.Р. Особливості діяльності міжнародних організацій у сфері захисту прав внутрішньо переміщених осіб в Україні: правові, соціальні та гуманітарні аспекти. *Право і суспільство*. 2023. №2 Том 2 (Протокол № 8 від 27.04.2023 року)

42. Заставна О.П., Шевчук О.Р., Гарантії захисту свободи слова та професійної діяльності журналістів в умовах демократичного розвитку України: теоретико-правовий аспект. Наукові перспективи: журнал. 2025. № 1(55). С.1287 – 1296. DOI: 10.52058/2708-7530-2025-1(55)-1287-1295

43. Шевчук О.Р. Реформа децентралізації в Україні як елемент правового механізму подолання корупції. ISSN 2524-0129 (Print) / ISSN (2664-5718) (Online). Актуальні проблеми правознавства. 3 (35)/2023С. 130 – 136

44. Шандрук О.Г., Гумовська І.М., Шевчук О.Р. Психологічні механізми резильєнтності особистості під час військових конфліктів: дослідження факторів, що впливають на адаптацію та відновлення. «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2025. № 4(44) 2025. С. 2077 – 2087. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-4\(44\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-4(44))

Інформаційні ресурси

1. Судова влада України www.court.gov.ua
2. Офіс ради Європи в Україні www.coe.kiev
3. Практика європейського суду з прав людини www.eurocourt.org.ua
4. Проект «Україна: верховенство права» www.ukrainerol.org.ua
5. Центр суддівських студій www.judges.org.u
6. Українська асоціація медіа-юристів www.mediapravo.org.ua